

Jaarverslag 2016

10-02-2017

Varkens in Nood

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Inleiding door Jan Terlouw.....	4
Stichting Varkens in Nood	4
Het jaar 2016 in vogelvlucht.....	5
Wat doen wij met een donatie van 10 euro?	5
Stichting Varkens in Nood - Algemeen	6
Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm.....	6
Omschrijving van de doelstelling	6
Juridische structuur	6
Samenstelling directie en bestuur	6
Taak en werkwijze van directie, bestuur	6
Bezoldigings- en vergoedingsbeleid	6
Wijze benoemen en zittingsduur bestuur	6
Relevante nevenfuncties directie, bestuursleden	7
Erkenning als ANBI	7
Financieel jaarverslag	8
Uitgaven besteedt aan de doelstelling van Varkens in Nood.....	8
Fondsenwerving	8
Donateursbestand	8
Personeelskosten	8
Huisvestings- en kantoorkosten.....	9
Dier&Recht.....	9
Samenvatting cijfers 2016	9
Toelichting begroting 2017	9
Dierenbeschermingsactiviteiten	11
Samenwerking met Dier&Recht.....	11
Inzet van het recht	11
Rechtszaak supermarkten	11
Rechtszaak tegen Dirk.....	12
Meer over de rechtszaak	12
Varkens krijgen een beter leven	13
De VarkensvleesMonitor.....	13
Nederland koploper varkenswelzijn?	14
Accijns op vlees - petitie voor staatssecretaris Van Dam	14
Biggensterfte	15
De hoge biggensterfte in het NOS journaal.....	16
Vleesconsumptie	16
Campagne Einde aan de kraamkooi.....	17
Nest- en afleidingsmateriaal voor zeugen en biggen	19
750 miljoen staartjes geamputeerd	20
Plofvarkens.....	20
Varkens stelen de show op de A5	21
Anti-castratiecampagne	21
Slechte luchtkwaliteit stallen	22
NVWA reageert weer slap	22
TTIP	23
Boer zoekt vrouw.....	23

Samenwerking met 't Swieneparredies	24
Hector.....	25
Samenwerking met Farms not Factories	25
Voorlichting via Sociale Media	26
Comité van aanbeveling	27
Conclusie.....	27
Jaarrekening 2016.....	28
Overzicht grondslagen jaarrekening	28
Algemene grondslagen van waardering.....	28
Materiële vaste activa	28
Continuïteitsreserve	28
Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva	28
Reserves en fondsen.....	28
Algemene grondslagen van resultaatbepaling	28
Liquide middelen	28
Beleggingsbeleid	28
Baten	28
Lastenverdeling	29
Balans	29
Staat van baten & lasten.....	30
Toelichting op de balans.....	31
Toelichting op de baten & lasten.....	33
Algemene lastenverdeling	34
Overzicht ratio's van bestedingen t.o.v. baten en lasten	34

Inleiding

Het jaarverslag van Stichting Varkens in Nood bestaat uit:

- een overzicht van het afgelopen jaar, verdeeld in organisatie, financiën en activiteiten;
- het financiële jaarverslag 2016 met begroting 2017.

Inleiding door Jan Terlouw

Gedurende vele jaren toont Stichting Varkens in Nood op overtuigende wijze aan, met wetenschappelijke rapporten, beeldmateriaal, inspecties en veel inzet, dat het slecht gesteld is met de dieren in de Nederlandse vee-industrie, met name in de varkenshouderij. Hoe is het mogelijk dat we dit laten gebeuren in een land waarvan we graag denken dat het humaan en beschaafd is? Geeft de menselijke superioriteit ons het recht om dieren zo te behandelen, of legt het ons veeleer de plicht op dieren te beschermen? Als het om mensen ging zou iedere misstand tegen een varken op zichzelf al voldoende reden zijn voor publieke verontwaardiging.

Het opsluiten in donkere hokken, het ontnemen van iedere vorm van plezier en de mogelijkheid te bewegen, daglicht te zien of frisse lucht te ademen, hoe kunnen we denken dat we dit dieren mogen aandoen? Dit alles terwijl varkens een intelligentie hebben vergelijkbaar met een kind van drie jaar oud. Waarom laten we oogluikend toe dat jaarlijks 33 miljoen sympathieke en intelligente dieren zo'n lot moeten ondergaan?

Zeker, er zijn sinds de oprichting van Stichting Varkens in Nood in 1997 stappen voorwaarts gemaakt, maar het gaat langzaam, veel te langzaam. Nu de varkenssector weer eens in een crisis terecht is gekomen, is het tijd om te breken met het verleden en te bouwen aan een schone, gezonde en diervriendelijke toekomst. Vermijdbaar dierenleed is onaanvaardbaar. Laten we het anders gaan doen. Uw steun is hierbij onmisbaar.

Stichting Varkens in Nood

Varkens in Nood is opgericht in 1997. Ambassadeurs als J.J. Voskuil, Youp van 't Hek, Yvonne Kroonenberg, Jan Terlouw en Dimitri Verhulst hebben met beschaafde en spraakmakende campagnes publiek, politiek, supermarkten en ook varkensboeren ervan weten te overtuigen dat onze varkens een beter leven verdienen. Langzaam maar zeker is de publieke opinie ten gunste van de dieren veranderd. Helaas is de steun van het publiek (nog) onvoldoende gebleken voor grootschalige structurele verbeteringen. Daar is méér voor nodig dan alleen media-aandacht.

Varkens in Nood zoekt daarom steeds nieuwe wegen om het lot van de dieren te verbeteren. Innovatieve campagnes zijn nodig, omdat onze tegenstrevers steeds beter om weten te gaan met (negatieve) media-aandacht, dan wel deze simpelweg negeren. Bijzondere en nieuwe publiekscampagnes helpen ook om de consument beter te bereiken en op die manier te blijven wijzen op het belang van het welzijn van de dieren.

Het jaar 2016 in vogelvlucht

Het is de uitdaging om het publiek, de politiek en het bedrijfsleven telkens opnieuw te bereiken. Hiertoe dient Varkens in Nood continu haar campagnes te innoveren. En dat is ook in 2016 goed gelukt!

Varkens in Nood is relatief laat begonnen om naast de klassieke media, ook social media in te zetten als campagnemiddel. In 2016 leidde dit tot een groot succes van een aantal petitities, onder andere tegen de massale biggensterfte en het afbranden van biggenstaartjes.

Door organisaties als Varkens in Nood is het inmiddels in brede kringen doorgedrongen dat de productie van vlees ook rampzalige gevolgen heeft voor het klimaat, natuur en milieu (de sloop van oerwoud voor de teelt van veevoer) en de volksgezondheid (antibiotica en resistente bacteriën). Vandaar dat het goed nieuws is dat 55% van de Nederlanders minstens drie dagen per week geen vlees eet. Vijf jaar geleden was dat nog 40%. Minder goed nieuws is dat de totale hoeveelheid geconsumeerd vlees in Nederland tussen 2000 en 2014 met slechts 4% afnam. Een steeds kleinere groep vleeseters eet kennelijk steeds meer vlees. En die groep is moeilijk bereikbaar.

Gelieerde organisaties met dezelfde doelstelling als Varkens in Nood, zoals 't Swieneparredies werden op financieel en/of organisatorisch ondersteund.

Wat doen wij met een donatie van 10 euro?

Wij hebben voor donateurs globaal berekend wat wij met een donatie van 10 euro wisten te bereiken:

- 65 minder castraties van biggen per jaar
- 3.500 kippen per jaar die bij de slacht beter verdoofd worden
- 1 koe in de wei
- 1 big die door betere omstandigheden op de boerderij niet crepeert
- 4 bezoekers op de RashondenWijzer
- voor 20 euro media-aandacht

Stichting Varkens in Nood - Algemeen

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Stichting Varkens in Nood is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41217397. De statutaire naam van de stichting luidt: Stichting Varkens in Nood en is statutair gevestigd te Amsterdam. De rechtsvorm is de vorm van een stichting.

Omschrijving van de doelstelling

De stichting heeft als doel:

- a. het welzijn van de dieren in de veeteelt te verbeteren;
- b. het trachten van iedere vorm van bio-industrie in Nederland en daarbuiten via wettelijke maatregelen te laten verbieden;
- c. het verkrijgen van publiciteit voor een beter begrip over de gevolgen van intensieve veeteelt.

Juridische structuur

Stichting Varkens in Nood is een zelfstandig opererende stichting met één vestiging in Amsterdam.

Samenstelling directie en bestuur

Voorzitter: De heer mr. Hans Baaij

Vicevoorzitter: de heer ing. Remco Dick Erik de Waart

Penningmeester: de heer drs. Johannes Adrianus van Bergen

Lid: Mevrouw Joanna Margaretha Oudshoorn-Valk

Directeur: De heer mr. Hans Baaij

Hans Baaij, was voorheen fiscaal jurist, is met J.J. Voskuil oprichter geweest van de stichting en is sinds de oprichting in 1997 bestuurslid van Varkens in Nood. Hij is door de overige bestuursleden aangesteld als directeur; de functies van directeur en voorzitter zijn juridisch en financieel strikt gescheiden.

Taak en werkwijze van directie, bestuur

Het bestuur komt minimaal eenmaal per jaar samen voor de bestuursvergadering. Hierin worden de resultaten van het aflopende jaar besproken en geëvalueerd, de campagneplannen voor het nieuwe jaar vastgesteld en de begroting voor het nieuwe jaar opgesteld.

Bezoldigings- en vergoedingsbeleid

De leden van het bestuur ontvangen voor hun werkzaamheden als bestuursleden geen bezoldiging of vergoeding. De directeur ontvangt een maandelijks salaris dat ver onder de norm zit van het VFI.

Wijze benoemen en zittingsduur bestuur

Sinds 2015 is de zittingsduur van een bestuurslid beperkt tot maximaal vijf jaar. Conform de reglementen van het CBF is er een einddatum bepaald voor de leden van het zittende bestuur, waarna de voormalige leden of nieuwe kandidaten aangesteld kunnen worden voor een maximale duur van vijf jaar.

Relevante nevenfuncties directie, bestuursleden

De voorzitter *mr. Hans Baaij* is tevens bestuursvoorzitter van Stichting Dier&Recht. Deze stichting zet zich net zoals Stichting Varkens in Nood in voor het welzijn van de dieren, maar heeft een bredere doelgroep, namelijk niet alleen dieren in de veeteelt, maar ook huisdieren en hobbydieren.

Vice-voorzitter ing. *Remco de Waart* is in het dagelijks leven zelfstandig adviseur milieuzaken in 't Gooi.

Bestuurslid *Joanna Oudshoorn Valk* is regionaal projectleider Actieplan Jeugdwerkloosheid.

Penningmeester *Johannes van Bergen* ontwikkelt mediaprojecten en is bestuurslid van de Paul van Vliet Academie.

Erkenning als ANBI

De stichting is in het bezit van een erkenning van de landelijke Belastingdienst, ANBI geheten (Algemeen Nut Beogende Instelling) waardoor giften, schenkingen en nalatenschappen onder een gunstig fiscaal regime (meestal een vrijstelling) vallen.

Financieel jaarverslag

De jaarrekening 2016 is te vinden in hoofdstuk 3.

Algemeen aanvaard bij goede doelen is een continuïteitsreserve van ongeveer 1,5 jaar aan lopende jaarlijkse kosten. Als er uitgegaan wordt van de begrote uitgaven voor 2017 dan is een continuïteitsreserve van ca. € 880.000 gewenst. Het eigen vermogen per ultimo 2016 ligt daar ver onder (€ 573.719). Anders gezegd: de stichting heeft niet veel meer reserves c.q. middelen dan strikt noodzakelijk.

Uitgaven 2016	€ 510.609
Begrote uitgaven 2017	€ 586.000
Reserves en fondsen 2016	€ 573.719

Uitgaven besteed aan de doelstelling van Varkens in Nood

De kosten besteed aan de doelstellingen (inclusief lastenverdeling) bedroegen in 2016 gezamenlijk € 458.534, een stijging van bijna 50% ten opzichte van het voorgaande jaar. De verklaring hiervoor is eenvoudig; er waren heel veel activiteiten, veel aandacht in de media en veel voorlichtingsactiviteiten.

De uitgaven aan campagnes (inclusief lastentoedeling van de personeelskosten) bedroegen in 2016 bijna € 324.413. Dat is minder dan het begrootte bedrag van circa € 370.009. Desalniettemin is het aantal campagnes in 2016 uitgebreid ten opzicht van het voorgaande jaar; uitgaven voor campagnes stegen met 35% t.o.v. 2015.

Bij voorlichting stegen de kosten, inclusief lastenverdeling voor personeel, van € 76.430 naar € 134.121. De reden van de stijging is dat Varkens in Nood zeer actief is geweest op het gebied van *social media*. Er is onder meer geïnvesteerd in vernieuwde, gebruiksvriendelijkere websites en veel meer berichten op Facebook, Twitter, LinkedIn en Instagram.

Fondsenwerving

De belangrijkste bron van inkomsten voor de stichting zijn de inkomsten uit vier donateursmailingen en machtigingen. De inkomsten uit donaties stegen in 2016 ten opzichte van 2014 met 36% naar € 439.969. De opbrengsten van zowel donateursmailingen, als inkomsten uit machtigingen, als inkomsten uit éénmalige incasso's; als die van schenkovereenkomsten stegen ten opzichte van 2015.

De kosten voor werving, mailingen en donaties zijn gestegen van € 22.298 in 2015 naar € 32.604 in 2016. Het percentage dat aan fondsenwerving ten opzichte van de totale baten werd besteed is 5%, hetgeen veel minder is dan de 25% die het CBF als maximum stelt.

Donateursbestand

In 2016 hebben circa 6.600 donateurs één of meerdere donaties gedaan, in 2015 waren dat er zo'n 6.100. In 2016 is een groot aantal donateurs overgestapt op donatie via periodieke incasso.

Personeelskosten

De uitgaven aan personeelskosten stegen door uitbreiding van het personeelsbestand in 2016 ten opzichte van 2015 met 58% naar € 225.066. Dit is ongeveer zoals was begroot.

De directeur verdiende, exclusief pensioenlasten, € 3.200 bruto per maand met een (meer dan) volledige werkweek. Dat is circa 50% van de norm bij fondsenwervende organisaties, gebaseerd op een benchmark onderzoek van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) in 2012.

Personeel per ultimo 2016

Jaar	Fte	Medewerkers	Stagiaires
2009	6	8	1
2010	6,9	9	2
2011	7,2	10	1
2012	6,2	8	0
2013	5,9	6	2
2014	2,7	5	2
2015	4,2	6	2
2016	5,2	7	2

Huisvestings- en kantoorkosten

In 2013 heeft de stichting haar intrek genomen in een ruimte aan de Stadhouderskade 60. Hier wordt onder schappelijke condities ondergehuurd van Plan Nederland. Eind 2013 werd een tweede ruimte bijgehuurd. De huurkosten op het nieuwe adres zijn circa 50% lager dan op het vorige adres aan de Hoogte Kadijk. Het huurcontract heeft een looptijd van een jaar, maar kan telkens verlengd worden. De kosten voor huisvesting stegen in 2016 t.o.v. 2015 tot € 16.209.

Dier&Recht

Ook in 2016 werd er wederom intensief samengewerkt met de Stichting Dier&Recht. Varkens in Nood heeft veel baat bij de samenwerking en neemt in ruil daarvoor de lopende kosten van Dier&Recht voor haar rekening. In 2012 is besloten dat beide stichtingen zich meer zullen profileren onder één vlag, namelijk Varkens in Nood / Dier&Recht. Beide stichtingen blijven formeel wel gescheiden. De samenwerking kreeg in o.a. gestalte door aan elkaar gekoppelde websites. Ook bereidden Dier&Recht/Varkens in Nood gezamenlijk rechtszaken voor op het gebied van het couperen van varkensstaarten en doorgefokte varkens.

Samenvatting cijfers 2016

In 2016 werd 92% van de totale lasten besteed aan de doelstellingen, 5% aan fondsenwerving en 4% aan beheer en administratie. Het aandeel baten uit eigen fondsenwerving dat besteed is aan de eigen fondsenwerving is 5%. Het jaar 2016 werd afgesloten met een verlies van € 68.351. Voor meer ratio's, zie onder andere pagina 33.

Toelichting begroting 2017

Varkens in Nood wil in 2016 de in 2015 ingeslagen weg voortzetten, met veel campagnes, voorlichting en contacten met de achterban. Verwacht wordt dat de achterban verder groeit. Er liggen tal van campagnes klaar, doch de kleine bezetting en een gebrekkig aanbod aan geschikte medewerkers is in deze de bottleneck.

De inkomsten uit machtigingen en periodieke giften zullen in 2017 waarschijnlijk verder stijgen, vanwege het feit dat notariële akten bij lijfrenten niet meer nodig zijn. Donateurs stappen daarom eenvoudiger over op periodieke giften.

Voor 2017 zijn er inkomsten uit legaten ter waarde van € 76.000 begroot. Een belangrijk deel van deze legaten is al toegezegd. Bij legaten wordt het kasstelsel toegepast, dus de toezeggingen worden pas geboekt na ontvangst. De inkomsten uit legaten zullen naar verwachting de komende jaren stijgen.

In voorgaande jaren is er sprake geweest van een overheidssubsidie via SMOM en van baten uit acties derden in verband met de overdracht van het SuperWijzer project aan Greenpeace. Voor 2016 verwachten wij geen overheidssubsidies of baten uit acties met derden.

Dierenbeschermingsactiviteiten

Samenwerking met Dier&Recht

De Stichting Dier&Recht (D&R) bestaat sinds de jaren dertig van de vorige eeuw en heeft onder andere de leerstoel Dier&Recht aan de Universiteit Utrecht ingesteld. In 2006 besloten beide besturen op specifieke dossiers, zoals slacht, inspecties en rechtszaken, met elkaar samen te werken. Dat was succesvol en besloten is deze samenwerking te verdiepen en de activiteiten vanuit één werkorganisatie te ondernemen.

De stichtingen hebben eenzelfde werkwijze: er wordt campagne gevoerd op basis van een gedegen inhoud. Ze maken beide gebruik van het recht, inspecties, media-aandacht en creatieve oplossingen. Ook staan ze bij de politiek, de media en het publiek bekend als betrouwbaar. Door de acties van Dier&Recht bestrijken de inspanningen van Varkens in Nood een breder terrein dan alleen de varkens in nood. Dit heeft o.a. bij de slacht van kippen en bij campagnes inzake erfelijke aandoeningen bij huisdieren, geleid tot een grote vooruitgang.

Inzet van het recht

Dierenwelzijn als rechtsgebied is een niche waarbinnen eigenlijk alleen Varkens in Nood en Dier&Recht actief zijn. Toch biedt het recht vele mogelijkheden om misstanden met dieren aan te pakken. Daarvoor is veel expertise (en geduld en geld) nodig, maar de resultaten zijn soms boven verwachting. Dat bleek in 2011 bij de gezamenlijke strijd van Varken in Nood en Dier&Recht om het castreren van biggen te verbieden. Dit is in Nederland, en inmiddels ook daarbuiten, een doorslaand succes: nu al blijft per jaar 20 miljoen biggen de pijnlijke ingreep bespaard en dit worden er steeds meer. In 2016 werd door Dier&Recht en Varkens in Nood een rechtszaak gestart tegen de supermarktketen Dirk van den Broek. Volgens ons is de productie van gangbaar varkensvlees onrechtmatig en gaat het gepaard met veel overtredingen. Ook de verkoop van deze producten is o.i. onrechtmatig, omdat dit de onrechtmatigheid van de productie in stand houdt.

Zie voor de activiteiten van Stichting Dier&Recht, die in 2016 ook zijn toegenomen, de jaarverslagen van Dier&Recht.

Rechtszaak supermarkten

Supermarkten beloven al jaren over te stappen op varkensvlees met het Beter Leven keurmerk 1 ster. Een varken met dit keurmerk krijgt wat meer ruimte en beter afleidingsmateriaal. Vooral van belang is dat de boer meer aandacht heeft voor het gedrag en de omgang met de varkens en dat de naleving van de wet beter wordt gecontroleerd. Daar schort het nogal aan. Op 1 februari besteedde tv-programma [Radar](#) aandacht aan ons voornemen om een rechtszaak te beginnen tegen supermarkten die volharden in de verkoop van varkensvlees zonder Beter Leven keurmerk.

Directeur Hans Baaij in consumentenprogramma Radar

Rechtszaak tegen Dirk

Een manier om ervoor te zorgen dat de varkens in de vee-industrie een beter leven krijgen, is door supermarkten te dwingen hun aanbod te verbeteren. Al in 2011 zegden de eerste ketens toe dat ze het gangbare varkensvlees binnen afzienbare tijd zouden vervangen door vlees met tenminste 1 ster van het Beter Leven keurmerk. Dat is van groot belang, omdat die ene ster in elk geval de grofste wetsovertredingen en misstanden uitsluit.

Zes jaar later is die belofte echter nog steeds niet nagekomen. Reden genoeg om een supermarkt te dagvaarden. We richten onze pijlen daarbij op Dirk van den Broek: deze keten maakte als eerste goede sier met voornemens op het gebied van dierenwelzijn, om zich daarna het meest hardnekkig op te stellen. Hopelijk geeft de rechter ons gelijk, en wordt Dirk door een vonnis gedwongen over te gaan op de verkoop van varkensvlees dat wel op een rechtmatige wijze is geproduceerd. Andere supermarkten zullen dan zeker volgen.

Onze inzet is om Dirk medeverantwoordelijk te stellen voor het dierenwelzijn van 'hun' varkens in de stallen. Met als uiteindelijk doel, dat alle supermarkten zich het lot (moeten) aantrekken van de dieren die zij verkopen. Op 11 juli 2016 besteedde het [NOS Journaal](#) aandacht aan de rechtszaak.

Meer over de rechtszaak

Bijna 25.000 mensen gaven gehoor aan een oproep en steunen de rechtszaak tegen Dirk. De druk is, door de deelname van al deze mensen, des te groter. Advocate Regien de Graaff is zeer gemotiveerd om deze zaak voor de dieren tot een goed einde te brengen.

Varkens krijgen een beter leven

Het Beter Leven keurmerk biedt varkens 20% meer ruimte dan gangbare varkens, er is beter afleidingsmateriaal zodat de dieren zich minder vervelen en er wordt meer gecontroleerd zodat het aantal wetsovertredingen minder wordt. Desalniettemin blijven er van de 120 misstanden (zie ons [rapport](#)) nog zeker 70 over.

Het Beter Leven keurmerk heeft de eisen die het keurmerk Varken van Morgen stelt op het gebied van milieu en veevoer overgenomen, waardoor er sprake is van uniformiteit. In de praktijk betekent dit waarschijnlijk, blijkens allerlei publicaties, dat het Varken van Morgen verdwijnt en dat het Beter Leven keurmerk met 1 ster in 2017 voor de meeste supermarkten de norm zal worden, als het gaat om varkensvlees met iets meer dierenwelzijn.

120 MISSTANDEN IN DE NEDERLANDSE VARKENSHOUDERIJ ANNO 2015

MET EEN VOORWOORD VAN JAN TERLOUW

De VarkensvleesMonitor

De VarkensvleesMonitor houdt sinds begin 2016 bij welk aandeel Beter Leven keurmerk er in dertien supermarkten te vinden is. Positief is dat sinds het begin van de telling het aanbod vers varkensvlees met Beter Leven keurmerk bij een aantal supermarkten flink is toegenomen.

Gedurende 2016 is de VarkensvleesMonitor een geducht wapen geworden om varkens een beter leven te geven. Tussendoor deden ruim 2.000 mensen mee aan onze Landelijke Beter Leven Telling. Zij bezochten een supermarkt in hun buurt en telden het aandeel varkensvlees met tenminste 1 ster van het Beter Leven keurmerk.

Varkensvlees met Beter Leven Keurmerk						
Supermarkt	Gewogen gemiddelde	Groei ten opzichte van november 2016	Vers varkensvlees 	Vleeswaren 	Lang houdbaar 	Diepvries
1. AH	66%	9%	86%	42%	35%	0%
2. LIDL	61%	-3%	77%	45%	32%	0%
3. JUMBO	55%	1%	78%	22%	24%	0%
4. DIRK	50%	12%	65%	32%	24%	0%
5. DEKA	48%	3%	62%	35%	14%	0%
6. COOP	47%	6%	65%	25%	24%	1%
7. SPAR	47%	12%	67%	20%	16%	0%
8. VOMAR	43%	-2%	61%	18%	25%	0%
9. ALDI	43%	1%	63%	14%	7%	6%
10. DEEN	36%	1%	51%	14%	25%	0%
11. EMTE	33%	-	41%	22%	27%	5%
12. JAN LINDERS	32%	5%	50%	1%	26%	0%
13. PLUS	29%	-6%	41%	11%	22%	0%
14. HOOGVLIET	13%	6%	10%	20%	31%	3%
Totaal	43%	3%	58%	23%	24%	1%

Nederland koploper varkenswelzijn?

Politici en varkenshouders roepen het regelmatig: Nederland loopt binnen Europa voorop als het gaat om het welzijn van onze varkens. Maar is dat ook waar? Uit onderzoek van Varkens in Nood blijkt dat Nederland slechts een bescheiden middenmoter is. Het onderzoeksrapport '[Nederland koploper varkenswelzijn in Europa?](#)' beoordeelt de prestaties van 16 Europese landen op 25 verschillende aspecten. Nederland eindigt op plek 7, ruim na landen als Zweden en Zwitserland.

Land	Dierenwelzijns-punten	Aantal maatregelen
1 Zweden	52	18
2 Zwitserland	42	12
3 Denemarken	41	19
4 Noorwegen	37	12
5 Verenigd Koninkrijk	32	9
6 Duitsland	29	18
7 Nederland	24	10
8 Oostenrijk	13	10
9 Finland	11	3
10 Portugal	5	2
11 België	4	2
12 Griekenland	4	2
13 Polen	3	2
14 Frankrijk	2	2
15 Spanje	2	1
16 Italië	1	1

Nederland op 7^e plaats wat betreft wetgeving dierenwelzijn in Europa

Accijs op vlees - petitie voor staatssecretaris Van Dam

Het misstandenrapport was aanleiding voor een nieuwe campagne om de zieke en noodlijdende varkenssector radicaal te saneren. Meer dan 67.000 mensen zetten hun handtekening onder onze petitie vóór verandering in de varkenshouderij en accijs op vlees. Op donderdag 11 februari werd de petitie aan staatssecretaris Van Dam overhandigd voor de ingang van de Tweede Kamer.

De petitie stelt dat, nu er weer een grote (financiële) crisis is in de varkenshouderij, dit het uitgelezen moment is om die varkenshouderij te saneren en gezond te maken. Dat betekent een einde aan overvolle stallen en de 120 misstanden waar varkens dagelijks onder lijden. Door accijs op vlees in te voeren kan deze sanering betaald worden. Er is dan nog voldoende over om te investeren in nieuwe, veelbelovende vervangers van vlees, zuivel en eieren. Onder andere [Hart van Nederland](#) besteedde aandacht aan de petitie.

Directeur Hans Baaij overhandigt 67.124 handtekeningen aan staatssecretaris Van Dam

Een aantal weken na de overhandiging van de petitie in februari 2016 bleek de PvdA fractie overtuigd van de vleestaks. Ze schreven in een brief aan het kabinet meer sturing te willen van de overheid om de vleesconsumptie te verminderen en de vleestaks daarvoor een goede optie te vinden. Met de opbrengst van de vleestaks kan een diervriendelijke veehouderij en de ontwikkeling van vleesvervangers gefinancierd worden. Een accijs op vlees levert de schatkist niet alleen geld op maar bevordert volksgezondheid, natuur en milieu, gaat klimaatverandering tegen en verlaagt de consumptie van vlees.

Zie ook het [opiniestuk van Jan Terlouw en Hans Baaij](#) in Trouw en het [artikel van Hans Baaij](#) in Follow the Money. In Verenigde Naties-expert Maarten Hajer vond Varkens in Nood een medestander. Hij pleitte voor een vleestaks tijdens een vergadering van de VN over voedsel.

Biggensterfte

In 2009 voerden wij campagne tegen de enorme biggensterfte op de boerderij. Toenmalig minister Gerda Verburg erkende dat vijf miljoen dode jonge varkens per jaar veel te veel was. Hierop werd de stuurgroep Bigvitaliteit opgericht, met het doel om de sterfte met 15 tot 20% terug te dringen. Anno 2016 is er niets veranderd. Sterker nog: in 2015 stierven er ongeveer zes miljoen biggen. Van de plannen uit 2009 is dus niets terecht gekomen. Uiterlijk in 2018 moet de biggensterfte zijn teruggedrongen tot 10,5%, maar nu blijkt de biggensterfte met 13,8%, hoger dan ooit. Vaak gaat het om jonge biggetjes die uren- of dagenlang liggen te creperen of worden doodgeslagen door de boer.

Er zijn meerdere redenen voor de hoge biggensterfte. Moedervarkens zijn zo gefokt dat ze wel 35 jongen per jaar krijgen, terwijl dit er in de natuur maar 5 à 6 zijn. Door deze toename is het geboortegewicht van de dieren afgenomen; ze zijn zwak en kwetsbaar. Bovendien zit

de zeug vastgeklemd in een stalen kooi en krijgen haar biggen nauwelijks opvoeding of tederheid. Dat leidt tot stress, gestoord gedrag en een verlaagde weerstand. Ook worden de biggen al na drie tot vier weken bij de moeder weggehaald, met als gevolg speendiarree. Het was hoog tijd voor een nieuwe campagne om de biggensterfte terug te dringen.

Veel mensen zullen zeggen dat de dieren die vroeg sterven misschien wel beter af zijn dan de dieren die in de vee-industrie worden vetgemest. Dat is niet het geval: voor elke dode big komt er een andere en de jongen creperen vaak gedurende langere tijd. Biggen die het waarschijnlijk niet zullen halen, worden bovendien vaak doodgeslagen. In een [video](#) die we naar buiten brachten, is te zien dat hier vaak sprake is van een bruto einde. De schokkende beelden, gefilmd door ARIWA, laten gewonde, stervende en dode dieren zien. Ook hebben veel dieren oog- en longaandoeningen als gevolg van de smerige stallucht.

In Duitsland ontstond consternatie vanwege de in het geheim gemaakte videobeelden, die grove wantoestanden tonen in varkensstallen. Saillant detail: de eigenaren van de stallen zijn prominente figuren in de veehouderij, één van hen zit zelfs in het Duitse parlement.

De beelden werden door Varkens in Nood ook in Nederland uitgebracht omdat het zeer waarschijnlijk is dat ook Nederlandse varkensboeren zwakke en zieke biggen doodslaan. De beelden bereikten op sociale media meer dan 1.5 miljoen mensen.

De hoge biggensterfte in het NOS journaal

Onze nieuwe campagne maakte heel wat los. Het [NOS journaal](#) en [Hart van Nederland](#) besteedden aandacht aan de biggensterfte en in drie weken tijd ondertekenden ruim 60.000 mensen onze petitie met daarin een oproep aan de politiek en de varkenssector om een einde te maken aan deze misstand. Op 28 april werd deze overhandigd aan de commissie voor Economische Zaken en Landbouw. Staatssecretaris Van Dam liet weten dat hij de stuurgroep Bigvitaliteit, die in 2009 faalde, een nieuwe kans geeft, de regels over het doden van zieke dieren wil aanpassen en dat hij de biggensterfte op Europees niveau zal bespreken. Wordt (helaas) vervolgd...

De hoge biggensterfte in het NOS Journaal

Vleesconsumptie

De consumptie van varkensvlees is voor het vijfde achtereenvolgende jaar gedaald. De consumptie daalde vorig jaar bijna 2% en sinds 2005 is dit 9%. Als deze trend zich voortzet, zijn we over een eeuw van al het varkensvlees af!

De afgelopen tijd waren er veel verontrustende berichten in de media over de effecten van vlees op de gezondheid. Zo wordt rood vlees geassocieerd met hartklachten en een verhoogd risico op kanker. Het Voedingscentrum kwam met een nieuwe Schijf van Vijf die adviseert om minder rood, bewerkt en vet vlees te eten en minder vleeswaren. Dit soort berichten draagt samen met campagnes van organisaties als de onze bij aan de afname van vleesconsumptie. En dat is goed nieuws voor de dieren.

Campagne Einde aan de kraamkooi

Groepshuisvesting voor zeugen (moedervarkens) is gelukkig in heel Europa sinds 2013 wettelijk voorgeschreven. Helaas is het de varkensboer nog wel toegestaan om zeugen één week voor de bevalling tot het moment dat de biggetjes worden weggehaald (spenen) in een kraamkooi vast te zetten. In de praktijk betekent dit dat de zeug, die twee/drie keer per jaar biggen werpt, tachtig dagen per jaar opgesloten zit.

Varkens in Nood publiceerde eind maart 2015 het rapport '[Einde aan de kraamkooi](#)'. Uit ons rapport bleek dat er een goed alternatief bestaat voor de zeer dieronvriendelijke kraamkooi, namelijk de Pro Dromi-kraamstal. De subsidie voor Pro Dromi is echter stopgezet, waardoor een belangrijke welzijns-verbetering voor de zeugen verloren dreigt te gaan. Reden genoeg om een nieuwe campagne te beginnen. Onze eis: binnen tien jaar een volledig verbod op de kraamkooi. Dankzij onze inspanningen werden er Kamervragen gesteld door de SP en D66. Ook adviseerde staatssecretaris Dijkzwaag samen met haar Duitse, Deense en Zweedse collega's de Europese Commissie om de EU-richtlijn over varkenswelzijn aan te passen. Daarin worden ook de ontwikkelingen op het gebied van de kraamstal genoemd.

Een moedervarken kan door de kraamkooi niet voor haar biggen zorgen. Dit veroorzaakt ernstige stress en kan zelfs een hartaanval tot gevolg hebben.

Vlak voor Moederdag voerden we actie tegen de manier waarop zeugen in de vee-industrie worden gehouden. Onze ansichtkaart werd door 7.000 mensen naar de staatssecretaris verstuurd. De 'doorgefokte' vrouw heeft extra tepels en heel veel kinderen, net zoals varkens in de vee-industrie. Varkenshouders zeiden de illustratie walgelijk te vinden. Daarentegen lieten ze duidelijk blijken het volkomen acceptabel te vinden als varkens er zo bij liggen. Dat zijn immers heel ander wezens dan mensen, zo is hun gedachte.

Ansichtkaart voor staatssecretaris Van Dam

De Pro Dromi-kraamstal, hier in EénVandaag, is een grote welzijnsverbetering in vergelijking tot de reguliere kraamkooi. Biologisch blijft het beste voor het welzijn van de zeug

In een video die we naar buiten brachten, is de absurde manier te zien waarop moedervarkens in de vee-industrie gehouden worden. Hierdoor zijn kraamzeugen chronisch gestrest en vertonen ze vaak gestoord gedrag, zoals stangbijten en vacuümkauwen. Bekijk [hier](#) de beelden.

Nest- en afleidingsmateriaal voor zeugen en biggen

Als varkens verlanglijstjes konden maken, zouden ze waarschijnlijk vragen om allerlei dingen die Sint ze niet kan geven. Meer ruimte. Stro. Schone lucht. Af en toe een frisse snuit mogen halen. Een bescheiden wens ligt wél binnen het bereik van de goedheiligman: hij kan (aanstaande) varkensgezinnen verblijden met een jute zak. De moeder in spe kan hier de lange, lege dagen in de kraambox mee vullen; ze zal kauwen op het materiaal en het tot een nestje proberen om te vormen. En na de bevalling hebben de biggetjes iets om op te liggen dat zachter is dan beton of plastic, en dat nog naar mama ruikt ook. Varkens in Nood deed daarom een oproep om geld te doneren voor jute zakken. Men kon kiezen uit 20 zakken voor 12 euro, 40 zakken voor 24 euro of 100 zakken voor 60 euro.

Deze jute zakken werden met Sinterklaas aan onze varkens verstrekt

Zeugen die gaan bevallen hebben een oerinstinct om een nest te bouwen, maar in de kale stallen van de vee-industrie is dit onmogelijk. We ontvingen op onze oproep duizenden donaties waardoor we bijna 50.000 jute zakken konden kopen. Een zeug kan hier een eenvoudig nest van maken, voor haarzelf en voor de biggen. Voor veel varkens dus een ware Sinterklaas-surprise.

De eerste jute zakken werden door Sinterklaas en Varkens in Nood-directeur Hans Baaij afgeleverd bij Johnny Hogenkamp; een gangbare boer met 1.600 zeugen en duizenden biggetjes, waarvan een derde niet gecoupeerd of gecastreerd is. De jute zakken zijn voor Hogenkamp een gewenste aanvulling. Aanwezig waren journalisten van De Stentor, Boerderij en RTV Oost.

Bekijk hier de campagnevideo: [Laat moeder hun nestje maken](#)

Omroep MAX over de jute zakken campagne van Varkens in Nood

750 miljoen staartjes geamputeerd

Het is al 25 jaar verboden, maar toch is het onverdoofd amputeren van biggenstaartjes aan de orde van de dag. Door een gedoogbeleid van de overheid en dierenartsen wordt het Europese coupeerverbod uit 1991 in Nederland niet nageleefd. Daardoor is het couperen nog steeds een routinematige ingreep bij 99% van de biggen. Dit terwijl het een uiterst pijnlijke en stressvolle ingreep is.

Bijna 25.000 mensen stuurden op ons verzoek protestmails naar boeren, varkensartsen, supermarkten en de politiek. Er werden Kamervragen gesteld en kranten en televisie ([RTL Nieuws](#)) en radioprogramma's besteedden aandacht aan de staartjes.

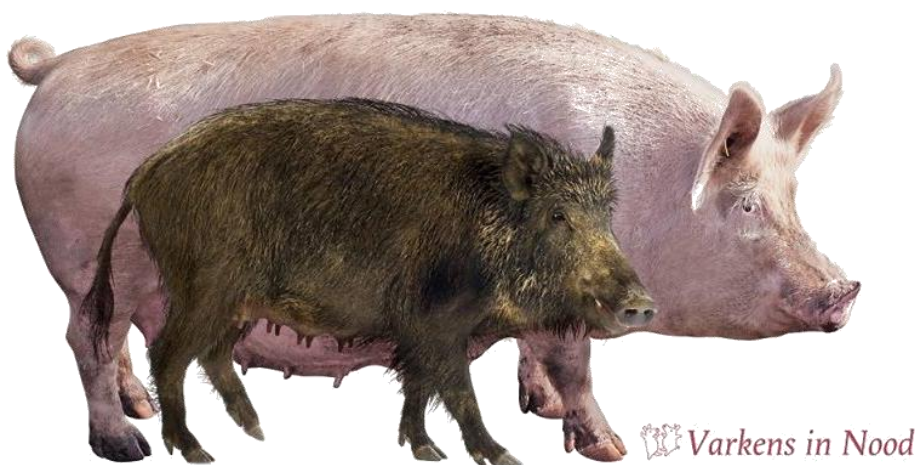
In het NRC verscheen een [opiniestuk van Hans Baaij](#) over de krulstaart.

De e-mailactie heeft het onderwerp 'staarten afbranden' duidelijk op de politieke agenda gezet. Een door de SP in de Tweede Kamer ingediende motie werd aangenomen.

Plofvarkens

Varkens in Nood voert campagne tegen het plofvarken. Al sinds 1981 staat er een mooie intentie in de wet: de intrinsieke waarde van dieren moet beschermd worden, dieren zijn wezens met gevoel. De heelheid van dieren mag niet aangetast worden. Klinkt goed, maar wie houdt zich eraan?

Het productievarken heeft vergeleken met zijn natuurlijke voorouder extra tepels en ribben, weegt 230 i.p.v. 50 kilo, heeft een topsnelheid van 17 km i.p.v. 65 km en krijgt 30 biggen per jaar i.p.v. 5. Hoog tijd dus om de intrinsieke waarde van dieren inhoud te geven!

wild zwijn

- weegt 50 kilo
- krijgt 6 biggen per jaar
- biggen wegen na 6 maanden ruim 20 kilo
- topsnelheid 65 km/u

vee-industrie zeug

- weegt 230 kilo
- krijgt 30 biggen per jaar
- biggen wegen na 6 maanden ruim 100 kilo
- topsnelheid 17 km/u

Varkens stelen de show op de A5

Honderdduizenden voorbijgangers hebben ze gezien: de twee varkens die de eerste week van juni een huizenhoog digitaal videoscherm langs de A5 tussen Amsterdam en Schiphol en op billboards in Amsterdam sierden.

Een gulle sympathisant van onze stichting en het bedrijf Clear Channel hebben de advertentie mogelijk gemaakt. Normaal gesproken is een advertentie ter waarde van €25.000 voor ons een onhaalbare kaart. Dit was dus een unieke kans om mensen bewust te maken van de erbarmelijke leefomstandigheden van varkens in de vee-industrie. Langs de A5 tussen Amsterdam en Schiphol passeren dagelijks 125.000 mensen. In Amsterdam zien ongeveer 25.000 mensen per dag de videoschermen. Over de hele week gaat het om meer dan 1 miljoen mensen.

In de campagne staan twee prachtige varkens centraal die hun te korte leven doorbrachten in een klein hok, achter roestige tralies. Ze staan symbool voor alle varkens die een ellendig leven in de vee-

industrie hebben gehad. Bekijk de [video](#) op YouTube.

Anti-castratiecampagne

In de afgelopen jaren werden in Nederland en de ons omringende landen veel minder biggen gecastreerd. Tussen 2010 en 2015 zijn dankzij acties van Varkens in Nood tegen de 100 miljoen varkens de castratie ontsprongen. Sinds enige tijd voert de Nederlandse industriële varkenssector zelf actie om de rest van de EU ook te laten stoppen.

Varkens met ballen, zo hoort het!

Slechte luchtkwaliteit stallen

De Nederlandse varkensbedrijven hebben wettelijk verplicht allemaal een luchtwasser om de smerige en met ammoniak vervuilde lucht van mest en urine, te zuiveren. Voordat het de omgeving in gaat wel te verstaan, niet in de stallen. De varkens staan permanent in deze smerige lucht en hebben massaal longontstekingen en pleuritis. In de stallen worden ammoniakwaarden gemeten die tot wel drie keer hoger lagen dan de maximaal acceptabele waarde van 20 PPM. De gevolgen daarvan zijn duidelijk zichtbaar: de varkens hebben

ernstig geïrriteerde en ontstoken oogslimvlies, waardoor sommige dieren zo goed als blind zijn. Ook hoesten veel varkens als gevolg van de slechte luchtkwaliteit.

In 2015 werd door Varkens in Nood een vordering bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit ingediend om handhavend op te treden in het geval de stallucht zo vervuild is dat dit de gezondheid van varkens aantast (dit geldt

voor zeker 50% van de stallen).

Varkens met ontstoken ogen, veroorzaakt door een slecht stalklimaat

In 2016 werd de NVWA voortdurend achter de voden gezeten, maar nog altijd zijn er geen normen en is er geen meetapparatuur. Bij een bezoek aan het praktijkcentrum in Sterksel bleek er toch sprake van enige vooruitgang: wetenschappers werden legden uit dat er in 2017 echt gecontroleerd kan worden op de luchtkwaliteit in de stallen.

NVWA reageert weer slap

Wij ontvingen een schokkende [video](#) waarop te zien is hoe varkens met elkaar op een stilstaande vrachtwagen vechten. De beelden werden gemaakt door een automobiliste die de open transportwagen met ongeveer tachtig dieren op een parkeerplaats bij Breda zag staan.

De vrouw, die de beelden aan ons doorspeelde, vertelde daarbij: "Toen we uitstapten om te kijken, was het gevecht in volle gang. Varkens die aan het knokken waren en elkaar haast afslachtten. Er klonk gegil, we zagen gebijt."

Gevechten tussen varkens tijdens veetransporten vormen een grote misstand. Varkens leven namelijk in vaste groepen (tomen) met een strikte hiërarchie. Het is standaardpraktijk dat varkens uit verschillende tomen geselecteerd worden voor de slacht en in een nieuwe samenstelling op transport gaan. Eenmaal opgesloten in de overvolle veewagen breken gevechten uit tussen de varkens die elkaar niet kennen. Bij het vaststellen van de nieuwe groepshiërarchie kunnen zwakkere varkens niet vluchten. Zij worden keer op keer aangevallen.

[Hart van Nederland](#) maakte een reportage over de vechtende varkens.

TTIP

TTIP, het vrijhandelsverdrag dat tussen de EU en de VS gesloten zou worden, kan enorme consequenties hebben voor het dierenwelzijn in de EU. Wat betreft dierenwelzijn was TTIP aan ieders aandacht ontschoten. Met een advocaat en juridische stagiaires hebben we TTIP tegen het licht gehouden en geconstateerd dat miljoenen dieren door TTIP nog meer overgeleverd zouden worden aan grote bedrijven dan nu al het geval is.

Door TTIP en CETA vallen handelsbarrières tussen Europa en Noord-Amerika weg. En dat is kwalijk, want in Noord-Amerika hoeven vleesproducenten zich aan nog minder regels te houden dan in Europa. Zo zijn legbatterijen voor kippen toegestaan en staan zeugen hun hele leven vast in kleine, stalen boxen. Omdat boeren zich in de VS en Canada nauwelijks aan welzijnswetten hoeven te houden, is het vlees er goedkoper. Bij een vrije markt zou dit vlees het Europese vlees kunnen verdringen, waardoor veel meer dieren zonder noemenswaardige rechtsbescherming worden grootgebracht en geslacht. Met nog meer leed als

gevolg.

Om die reden sloten Dier&Recht en Varkens in Nood zich aan bij een nationale campagne tegen TTIP en CETA, waarin wordt gevraagd om een referendum.

Boer zoekt vrouw

Eén van de deelnemers aan Boer zoekt Vrouw is boer David. Hij is van plan in een oude staatsboerderij in Roemenië 20.000 varkens te proppen. Met alle gevolgen voor de dieren, de omgeving, de economie en vooral de kleinschalige boeren in de omgeving. David is bovendien geen boer, maar een medewerker van een groot Duits agrobedrijf. [Shownieuws](#) besteedde aandacht aan onze campagne om boer David tot andere gedachten te brengen, onder andere door een brieven campagne waar 3.944 mensen aan meededen.

De KRO geeft desgevraagd als mening dat het programma gaat om romantiek en niet om alles wat er omheen zit. De stank die een varkensfabriek met zich meebrengt, het geluid van schreeuwende biggen tijdens het castreren, de tientallen dieren die – afgaand op het gemiddelde in de intensieve varkenshouderij – wekelijks in de stal zullen sterven, worden genegeerd. De gezochte vrouw voor David wordt geacht blind en doof te zijn en niet te kunnen ruiken. Erg onromantisch zijn ook de 3,9 miljoen kleinschalige boeren (op een bevolking van 20 miljoen), die grotendeels gaan verdwijnen door dit soort megastallen.

Samenwerking met 't Swieneparredies

't Swieneparredies is opgericht door de helaas te vroeg gestorven Violette Sanders (foto links) en gevestigd in een schitterend, historische Oldambtster boerderij in Nieuw Scheemda. 't Swieneparredies is een opvangcentrum voor verwaarloosde en dakloze varkens. Er leven varkens van bijzondere rassen, er wordt voorlichting gegeven over varkens en de schrijnende omstandigheden in de vee-industrie en er is een klein museum met interessante varkensweetjes. Dit alles wordt bestuurd door Milan Sanders, de zoon van Violette. Sinds april 2013 adviseert onze directeur Hans Baaij 't Swieneparredies op juridisch en financieel gebied. Sinds 2014 steunt Varkens in Nood ook financieel. Dit is dringend nodig om de boerderij overeind te houden en de dieren te kunnen blijven verzorgen. Donateurs die Varkens in Nood steunen, steunen dus ook 't Swieneparredies!

Bij 't Swieneparredies worden de grote fotoborden van de eerste fototentoonstelling van Varkens in Nood gebruikt om voorlichting te geven. Verder liggen er folders, boeken en ander voorlichtingsmateriaal van Varkens in Nood.

Dankzij onze samenwerking kon het varken Vlekkie gered worden en kwam zij in een waar varkensparadijs. Vier jaar lang zat zij moederziel alleen in een hok op een kinderboerderij in Amsterdam. Toen ze te groot werd en niemand haar wilde overnemen, dreigde ze geslacht te worden.

Vlekkie in 't Swieneparredies

Hector

Hector het hangbuikzwijn is door Varkens in Nood gered uit de failliete inboedel van De Landgoedboerderij in Losser. Als niemand bereid was hem een nieuw thuis te geven, had de curator hem een spuitje laten geven.

Na het faillissement van De Landgoedboerderij zorgde Rowain Morsink, ex-medewerker van het theehuis, ervoor dat Hector te eten en te drinken kreeg. Ze deed hetzelfde voor de kippen en de ezels, maar die hebben het terrein van de zorgboerderij snel ingeruild voor een nieuw thuis. Hector wilde, om welke reden dan ook, niemand hebben. Het geduld van de curator raakte op.

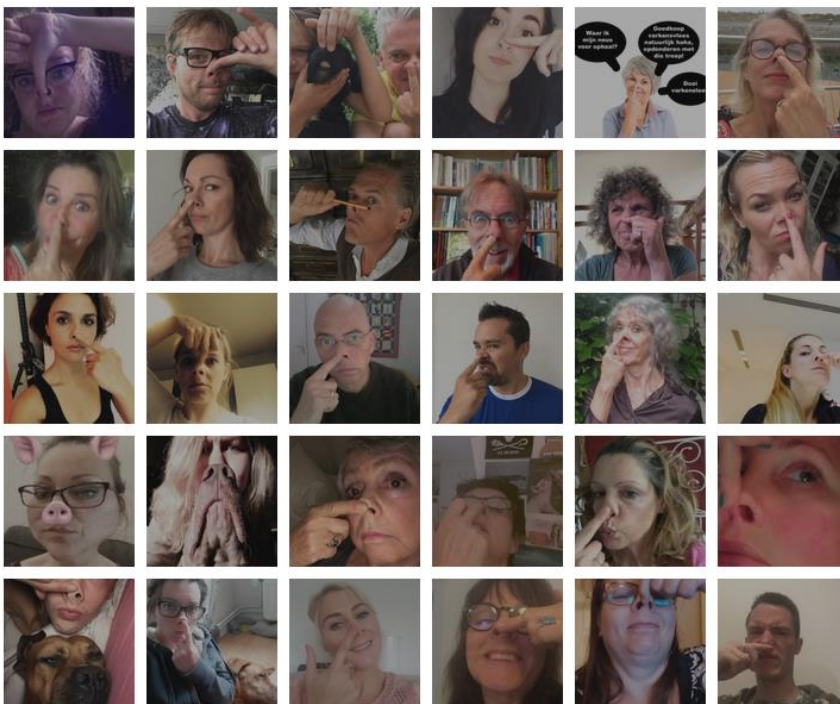
Varkens in Nood wilde Hector redden. Meestal vechten we voor een beter lot van de miljoenen varkens in de vee-industrie, maar voor Hector maakten we graag een uitzondering. [Hart van Nederland](#) besteedde aandacht aan Hector. En dat heeft gewerkt! Sinds augustus woont Hector in een opvangtehuis op het Drentse platteland en heeft het daar ontzettend naar zijn zin.

Samenwerking met Farms not Factories

Een manier om de levens van varkens te verbeteren, is door consumenten te vertellen dat ze zichzelf met goedkoop vlees een bordje ellende voorschotelen. Dat is geen makkelijke boodschap, en daarom kozen we voor een relatief luchtige aanpak. In navolging van de succesvolle Britse actie #turnyournoseup vroegen we bekende en onbekende Nederlanders hun neus op te halen voor fout varkensvlees. Letterlijk en figuurlijk: door een 'selfie' te posten met opgetrokken neus en door goedkope karbonades en worstjes voortaan te laten staan. De macht om een einde te maken aan varkensfabrieken, is immers voor een belangrijk deel in handen van de supermarktklant!

Aan de campagne doen onder andere mee Stephen Fry, Sting en Jeremy Irons en bekende Nederlanders als Tommy Wieringa, Giel Beelen, Jort Kelder, Annemarie Postma en Miryanna van Reeden.

#turnyournoseup-selfies

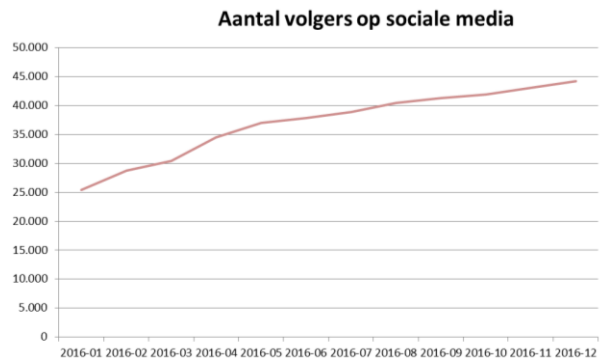
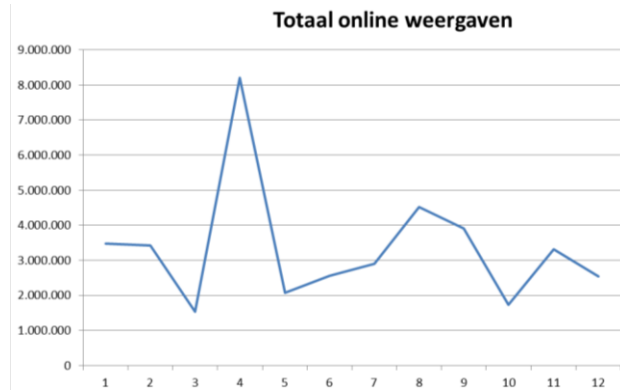
Bekende en onbekende Nederlanders halen hun neus op voor fout varkensvlees

Voorlichting via Sociale Media

Varkens in Nood is op het gebied van sociale media het afgelopen jaar erg actief geweest. Er is flink ingezet op het bereiken van mensen via Facebook. Dit heeft tot gevolg gehad dat we veel meer mensen aan ons hebben weten te binden. Steeds meer mensen volgen ons op meerdere manieren. Ze staan bijvoorbeeld ingeschreven voor de nieuwsbrief, maar volgen ook onze berichten op Facebook. Op deze manier wordt een hechte achterban gecreëerd die steeds bewustere keuzes maakt op basis van onze voorlichting en ook steeds vaker bereid is te doneren.

Het aantal volgers op Facebook steeg van 17.456 begin 2016 naar 38.606 eind 2016 en het aantal nieuwsbrieflezers verdubbelde. Ook het aantal volgers op Twitter, LinkedIn Youtube en Instagram stegen gestaag, maar het blijft een uitdaging om op via deze kanalen dezelfde effecten te creëren als op Facebook.

Behalve het aantal volgers en abonnees, steeg ook het bereik dat we hadden. Hierdoor hebben we steeds meer mensen kunnen voorlichten over en bewust kunnen maken van de misstanden in de vee-industrie. Spraakmakende campagnes zijn van grote invloed op het aantal online weergaven.

Enkele getallen

- Onze website haalde meer dan een half miljoen bezoekers
- Het aantal vaste volgers op social media is opgelopen tot 45.000
- Het aantal nieuwsbrievenlezers op internet is inmiddels 51.000
- We waren meer dan 15 keer op televisie en 6 keer op de radio
- Er waren ruim 80 artikelen in dagbladen en bijna 300 online vermeldingen

En voorts...

- Besteedde vakblad Boerderij in een artikel van drie pagina's aandacht aan de denkbeelden en campagnes van Varkens in Nood.
- "Moeten we allemaal veganist worden om de wereld te redden van extreme klimaatverandering en andere milieurampen? Nee, maar het scheelt wel. En er is een menu waarmee we de wereld wél kunnen redden." Zo schreef Evert Nieuwenhuis in een artikel dat eerder verscheen op De Correspondent en dat wij plaatsten op Facebook.
- Is er vijftien jaar na onze eerste campagne eindelijk een verbod op varkenstransporten bij hoge temperaturen
- Voerden we campagne tegen hittestress bij varkens. Varkens hebben het zwaar zodra de temperatuur boven 25 °C uitstijgt. Varkens kunnen niet zweten en zijn veel te dik. De enige manier om warmte kwijt te raken, is een modderbad. Maar die zijn in de vee-industrie een bijzonder schaars goed.
- Ondersteunt Varkens in Nood diervriendelijkekinderboerderijen.nl. Initiatiefnemer Comité Dieren noodhulp beijvert zich er met deze site voor dat alle kinderboerderijen óók leuk worden voor de dieren die er wonen.

Comité van aanbeveling

In 2016 bestond het comité van aanbeveling uit de volgende personen:

Anouk, J.M. Coetzee, Adriaan van Dis, Inez van Dullemen, Redmond O'Hanlon, Arthur Japin, Kees van Kooten, Charlotte Mutsaers, Francine Oomen, Wim T. Schippers en Lousje Voskuil.

Zij scharen zich achter de doelstellingen en de werkwijze van Varkens in Nood en willen dan ook hun naam graag aan onze activiteiten verbinden.

Conclusie

Het jaar 2016 was een succesvol jaar met vele activiteiten, zoals ons misstandenrapport en campagne voor accijns op vlees, campagne tegen de kraamkooi voor moedervarkens, de vergrote inzet op social media en reizende fototentoonstelling. Gerekend naar omvang en financiële middelen behoort Varkens in Nood tot de meest succesvolle campagneorganisaties van Nederland.

Namens het bestuur van Varkens in Nood,

Mr. Hans Baaij
Amsterdam, 10 februari 2017

Jaarrekening 2016

Overzicht grondslagen jaarrekening

Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve bedraagt het eindsaldo plus het overschot over 2015 van € 642.070.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting; door het bestuur kunnen 'bestemmingsreserves' worden aangehouden ter aanwending van een specifiek doel.

Wanneer door derden aan een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven wordt dit deel aangemerkt als 'bestemmingsfonds'. Fondsen onderscheiden zich dus in die zin van reserves, dat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Liquide middelen

Alle liquide middelen zijn direct opeisbaar. Het betalingsverkeer wordt grotendeels geregeld via de Triodos betaalrekening.

Beleggingsbeleid

De tijdelijk overtollige liquide middelen worden risicoloos belegd bij betrouwbare banken. Dat betekent in de praktijk spaartegoeden met een goede rente of bij een langere horizon in obligaties die aangehouden worden tot het einde van de looptijd.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten. De inkomsten van de donateursmailingen van december vielen voor een deel in december 2015 en voor een deel in 2016. Hierbij wordt de datum van ontvangst aangehouden. Dit is gelijk aan de gehanteerde methode vanaf 2005. Nalatenschappen worden opgenomen in het

verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Lastenverdeling

In 2016 waren er 7 medewerkers met een totaal van 5,2 fte. Deze fte's zijn procentueel verdeeld over de verschillende lasten. Onder aankopen en uitbesteed werk worden alle aanschaffingen en uitbestedingen verstaan direct gericht op voorlichting en campagne werkzaamheden. 60% van de publiciteit en communicatie wordt toegerekend aan voorlichting, omdat de mailingen een sterk informierend karakter hebben.

Balans

(grondslagen jaarrekening: Algemene grondslagen van waardering, Materiële vaste activa, Continuïteitsreserve, Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva en Reserves en fondsen)

ACTIVA

	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	-	-
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>	-	-
<i>Vorderingen/overlopende activa</i>	2.898	4.322
<i>Liquide middelen</i>	602.986	667.610
	<u>605.884</u>	<u>671.932</u>
Totaal	605.884	671.932

PASSIVA

	31-12-2015	31-12-2015
Reserves en fondsen		
<i>Continuïteitsreserve</i>	573.719	642.070
<i>Bestemmingsfonds</i>	-	-
<i>Kortlopende schulden</i>	<u>32.165</u>	<u>29.862</u>
Totaal	605.884	671.932

Staat van baten & lasten

BATEN

	Begroting 2017	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Baten uit eigen fondsenwerving	553.000	439.969	435.665	325.535
Overige baten	1.500	2.288	5.000	2.400
Totaal baten	554.500	442.258	440.665	327.936

LASTEN

Doelstellingen				
<i>Voorlichting</i>	152.369	134.121	113.400	76.430
<i>Campagnes</i>	384.365	324.413	370.009	237.850
	536.734	458.534	483.409	314.280
Wervingskosten				
<i>Kosten eigen fondsenwerving</i>	30.226	32.604	25.653	22.298
<i>Kosten verkrijging subsidies overheden</i>	-	-	-	-
	30.226	32.604	25.653	22.298
Beheer en administratie				
<i>Kosten beheer en administratie</i>	19.040	19.471	19.338	15.703
Totaal lasten	586.000	510.609	528.400	352.282
Resultaat	31.500-	68.351-	87.735-	24.346-
Toevoeging/onttrekking aan:				
<i>Continuïteitsreserve</i>	31.500-	68.351-	87.735-	24.346-
<i>Bestemmingsfonds</i>				

Toelichting op de balans

(grondslagen jaarrekening: Liquide middelen en beleggingsbeleid)

ACTIVA

	31-12-2016	31-12-2015
Materiële vaste activa	-	-
Vlottende activa		
<i>Vorraad</i>	-	-
<i>Vorderingen/overlopende activa</i>		
Debiteuren	-	-
Rekeningcouranten	-	-
Vooruitbetaalde huur en borg huisvesting	-	-
Borgen overig	1.067	1.067
Te ontvangen rente	1.831	3.256
Overige te ontvangen bedragen	-	-
	2.898	4.323
Liquide middelen		
<i>Kas</i>	11	59
<i>Triodos betaalrekening 1</i>	1.922	39.221
<i>Triodos betaalrekening 2</i>	28.032	802
<i>Spaarrekening 1</i>	281.871	278.421
<i>Spaarrekening 2</i>	178.199	186.701
<i>Spaarrekening 3</i>	-	-
<i>Spaarrekening 4</i>	111.710	158.402
<i>ING 7775388</i>	1.241	4.005
<i>ASN (kantine kosten)</i>	-	-
	602.986	667.610
Totaal activa	605.884	671.932

Toelichting op de balans (vervolg)

PASSIVA

	31-12-2016	31-12-2015
Continuïteitsreserve		
Beginsaldo	642.070	666.416
Resultaatverdeling	68.351-	24.346-
Eindsaldo continuïteitsreserve	573.719	642.070
Kortlopende schulden		
<i>Loonbelastingen en premies sociale lasten</i>	7.484	-
<i>Crediteuren</i>	14.113	12.227
<i>Netto lonen</i>	1.626	-
<i>Vakantiegeld</i>	8.942	5.544
<i>Te betalen BTW</i>	-	-
<i>Overige nog te betalen bedragen</i>	-	11.686
<i>Reservering accountantskosten</i>	-	405
	32.165	29.862
Totaal passiva	605.884	671.932

Toelichting op de baten & lasten
(grondslagen jaarrekening: Baten)

BATEN

	Begroting 2017	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Baten uit eigen fondsenwerving	553.000	439.969	435.665	325.535
Overige baten	1.500	2.288	5.000	2.400
	<u>554.500</u>	<u>442.258</u>	<u>440.665</u>	<u>327.936</u>

LASTEN

	Begroting 2017	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Personeelskosten	223.000	225.066	222.250	142.287
Huisvestingskosten	18.000	17.683	16.000	13.523
Kantoor- en algemene kosten	31.000	30.896	28.000	27.908
Afschrijvingen	-	-	-	-
Publiciteit en communicatie	46.000	43.358	49.500	36.914
<i>Voorlichting</i>	90.000	60.744	50.000	30.671
<i>Campagnes</i>	178.000	132.861	162.650	100.980
	<u>586.000</u>	<u>510.609</u>	<u>528.400</u>	<u>352.282</u>
Totaal lasten	586.000	510.609	528.400	352.282
Resultaat	31.500-	68.351-	87.735-	24.346-

Algemene lastenverdeling

(grondslagen jaarrekening: Lastenverdeling)

	Voorlichting		Campagnes		Fondsenwerving		Subsidies overheden		Beheer en administratie		totaal	
Verwerkingen en uitbesteed werk	60.744	31%	132.861	69%	-		-				193.606	100%
Publiciteit en communicatie	26.015	60%			17.343	40%	-				43.358	100%
Personeelskosten	38.954	17%	157.546	70%	12.552	6%	-	0%	16.014	7%	225.066	100%
Huisvestingskosten	3.061	17%	12.378	70%	986	6%	-	0%	1.258	7%	17.683	100%
Kantoor- en algemene kosten	5.347	17%	21.627	70%	1.723	6%	-	0%	2.198	7%	30.896	100%
Afschrijvingen	-	17%	-	70%	-	6%	-	0%	-	7%	-	100%
		+		+		+		+		=		
Totaal algemene lasten	134.121		324.413		32.604		-		19.471		510.609	

Overzicht ratio's van bestedingen t.o.v. baten en lasten

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Besteed aan doelstelling / totaal baten	97%	104%	96%	62%	90%	107%
Besteed aan doelstelling / totaal lasten	92%	90%	89%	83%	82%	79%
Kosten eigen fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	5%	7%	7%	6%	14%	16%
Beheer en administratie / totaal lasten	3%	4%	4%	10%	6%	9%

Namens het bestuur van Varkens in Nood,

Mr. Hans Baaij
Amsterdam, 10 februari 2017

Samenstellingsverklaring

Aan: Stichting Varkens in Nood

Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van Stichting Varkens in Nood te Amsterdam samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van die gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij u. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de betrouwbaarheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (en met de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9, Burgerlijk Wetboek 2) .

Amsterdam, 14 februari 2017

C.M. Bezemer
administratieconsulent

